

ÖZEL MARMARA İLKOKULU
2014-2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
DEĞERLER EĞİTİMİ ÇALIŞMALARI-NİSAN AYI
“ŞİDDETEN UZAK DURMAK” VELİ BÜLTENİ

Günümüz toplumunun en önemli sorunlarından biri, aile içinde yaşanan iletişim sorunları ve çatışmalar nedeniyle ilgiye ve sevgiye ihtiyaç duyan çocuklarda uyum ve davranış sorunlarının hızla artmasıdır. Yapılan araştırmalar, son yıllarda, çocuklar arasında saldırgan davranışların arttığını okullarda şiddetin dikkat çekici bir problem olduğunu göstermektedir.

Şiddet, her türlü güç ve baskı uygulayarak insanların bedensel, ruhsal veya cinsel açıdan zarar görmesine neden olan bireysel veya toplu hareketlerin tümüdür. Bu hareketler yumruklamak, vurmak, çimdiklemek, ısırarak, tekmelemek, şiddetli bir şekilde sarsmak şeklinde fiziksel olabileceği gibi; eziyet etmek, aşağılamak, küfretmek, dalga geçmek, isim takmak, dedikodu çıkarmak, hakaret etmek, kızmak, küçümsemek, küçük düşürmek, gruptan ya da yapılan faaliyetlerden dışlamak ve alay etmek şeklinde psikolojik de olabilir.

Şiddetin Nedenleri Nelerdir?

Şiddete yol açan temel etken; aile içi ilişkiler ve nesiller boyu sürdürülen şiddet içeren davranışlardır. Çocuklar, büyüklerinin şiddet içeren sözlerini ve davranışlarını gözlemleyerek içselleştirir ve taklit yoluyla öğrenerek kendi davranışlarını oluştururlar. Yani, şiddet gören çocuk şiddet uygulamaya başlar. Şiddeti, sorunlarını çözmede bir yöntem olarak benimser. Çocuğun üzerinde aşırı baskı kurma, cezalandırıcı disiplin yaklaşımı sakıncalı olduğu gibi, kuralsız ve sınırların olmadığı aile ortamı da sağlıklı değildir. Kendisine sınır konulmayan çocuk, kurallara uymakta zorlanır. Anne baba davranışlarının kendi içinde tutarsızlık göstermesi sonucunda çocuk neyin doğru neyin yanlış olduğu konusunda çelişki yaşayacaktır. Dolayısı ile ne zaman nerede ne yapacaklarını bilemezler ve bu durum kuralları benimseyememelerine neden olur. Aile içinde var olan anne baba kavgaları da çocukta şiddete neden olabilir. Anne ya da babanın evde birbirleri ile sürekli tartışmaları çocukta şöyle bir yargıya neden olur “Ben de istediğimi yerine getirebilmem için kaba davranışlar sergilemeliyim.”

Trafikte küfreden, kavga eden, en ufak gerilimde şiddete başvuran bir ebeveyn, çocuğuna “Problemlerini böyle çözebilirsin” mesajını verir. Genelde anne-babalar ve akrabaları başını masaya vuran çocuğun yanında o masaya kızar ve vururlar. Böylece çocuk duygularını şiddetle ifade etmeyi, öç almayı ve başkasını suçlamayı öğrenir.

Kitle iletişim araçlarının olumsuz etkileri çocuğun şiddeti öğrenmesinde en önemli etkenlerden biridir. Çocuklar ve ergenler gittikçe daha fazla vakitlerini televizyon ve bilgisayar karşısında geçirmeye başladılar. Doğru kullanıldığı takdirde televizyon, çocuğun zihinsel gelişimine ve dil gelişimine olumlu katkılar sağlayan bir araçtır. Fakat ne yazık ki birçok televizyon programı, filmler, çizgi filmlerde yer alan şiddet ve saldırganlık çocukların duygu, düşünce ve davranışları üzerinde özendirici bir etki göstermektedir. Aynı şekilde çocukların oynadığı bilgisayar oyunlarının birçoğu adam öldürmeyi içeren şiddet dolu oyunlardır. Çocukların televizyonda gördüğü sahneler ve oynadığı oyunlar nedeniyle ruhsal gerginliği ve buna bağlı olarak şiddet eğilimi artmaktadır.

Şiddetin Önüne Nasıl Geçebiliriz?

Özellikle ebeveynlerin duygularını kontrol etmeleri ve sorunlarla baş ederken uygun yöntemlere başvurmaları önemlidir. Anne babalar çocuklarına karşı sabırlı ve anlayışlı olmalıdırlar, böylece aile içinde bireyler arasındaki iletişim olumlu olacaktır. Anne ve babalar çocuklarının kendi davranışlarını örnek aldıklarını unutmamalıdırlar. Çocuklardan nasıl davranması bekleniliyorsa, anne babaların da bu şekilde davranması gerekmektedir.

Aile, disiplin uygulamalarında ve kurallar konusunda tutarlı olmalıdır. Çocukların kuralları uygulaması açısından anlayabilecekleri şekilde açık ve net mesajlar vermek gereklidir. Karmaşık mesajlar çocukların kafalarının karışmasına neden olduğundan, çocuklar kuralları uygulamayacaklardır.

Çocuğun saldırgan davranışlarına aynı şekilde cevap verilmemelidir ve dayak ile cezalandırılmamalıdır. Çocuğun saldırgan davranışları karşısında sakin olmak ve sonrasında bu konuyu konuşmak, iç görü kazanmasını destekleyecektir.

Anne-babalar çocuklara güven ve sevgi dolu bir ev ortamı sağlayarak şiddeti azaltmada önemli bir rol üstlenebilirler. Anne-babasıyla olumlu bir bağ kuran çocuk, çevresiyle de olumlu etkileşim içine girecektir.

Çocuklardan mükemmel olmalarını beklemek, kendilerini kötü ve yetersiz hissetmelerine neden olacaktır. Bu tip hayal kırıklıkları çocukları şiddet kullanmaya yöneltebilir. Bu nedenle, ailelerin kendileri için gerçekten hangi davranışların önemli olduğunu tespit etmeleri ve çocuklarını bu şekilde yönlendirmeleri önemlidir.

Ebeveynlerin, çocuklarının televizyonda izlediği programlara ve oynadığı oyunlara bir kısıtlama getirmesi çok önemlidir. Çocuk ile beraber seçilecek olan 2-3 programı seyretmesi ve bunun dışında televizyon seyretmemesi, çocuğun kendi yaşına ve psikolojik gelişimine uygun olmayan programlara maruz kalmasını engelleyecektir.